

Revurdering af de kommunale Sags-, Dokument- og Ydelsesindekser

Dato:
17-11-2025

Journalnummer:
24/28935

Side:
1/8

Kommunernes Landsforening (KL) har 26. november 2024 anmodet Rigsarkivet om en revurdering af KOMBIT's it-system Fælleskommunale Sag-, Dokument- og Ydelsesindeks (SDY). SDY blev vurderet som bevaringsværdigt ved udstedelsen af kommunebekendtgørelsen i 2018, hvorved registre over sager og dokumenter bevarer, jf. BEK 183/2018, bilag 1, stk. 2.1.

Rigsarkivet fastholder, at data i SDY er bevaringsværdige men præciserer at de data, som er omfattet af bevaringen, er grundpakken – de såkaldte K98-systemer. Bevaringen fastholdes, da:

- De summariske oplysninger i SDY erstatter bevaringen af data fra en række kommunale systemer, og bevaringen derved letter den generelle afleveringsforpligtelse for kommunerne. Blev SDY kasseret, ville andre systemer således skulle bevarer
- Data af denne karakter er bevaret tilbage til 1979, hvorved man kan forfølge borgernes kontakt med kommunerne på en række områder over en lang tidsperiode.

Baggrund: KL satte i sin henvendelse spørgsmål ved værdien af en arkivering, idet KL peger på, at: 1) Data, herunder metadata, allerede afleveres fra de bevaringsværdige it-systemer som fx omsorgssystemer, ESDH, DUBU, såfremt de er tilsluttet SDY. Hvilket betyder, at visse data arkiveres dobbelt (redundant) 2) Der er en lav kvalitet af repræsentationen af data i systemet, da "det dataudtræk, der konverteres til en arkivversion [bliver] ufuldstændigt, da oplysninger i driften automatisk bliver slettet, med det formål at indekset skal være aktuelt", hvilket ikke dokumenteres

mail@rigsarkivet.dk

www.rigsarkivet.dk

CVR-nr.:
60208212

EAN-nr.:
5798000794382

på grund af manglende historiklogs. KL mener derfor ikke, at "kvaliteten i data, og den store variation i brugen, stillet over for ressourceforbruget" ved en arkivering står mål med den værdi, som arkivering giver.

Sidenummer:
2/8

Resultat af revurderingen

Rigsarkivet har foretaget en revurdering af dataindholdet i SDY på baggrund af KL's henvendelse. Revurderingen har taget udgangspunkt i Rigsarkivets bevaringskriterier:

- Væsentlige beslutninger, som vedrører den enkelte borger,
- Dækningsgrad:
 - Repræsentativitet – dækker det alle borgere i en bestemt population?
 - Sted – dækker det hele kommunen eller kun en delmængde
 - Tid – er der en tidsmæssig udstrækning af data, eller er det en kort afgrænset periode?

Kriterierne ligger også til grund for udarbejdelse af bevaringslisten i den nuværende kommunebekendtgørelse, BEK 183. Jf. bilag 1 nedenfor med genvurderingen.

Rigsarkivet har på baggrund af revurderingen besluttet at fastholde den oprindelige bevaringsvurdering af SDY dog præciseret således, at det alene er grundpakken (kaldet K98-systemerne), der skal afleveres.

I Rigsarkivets revurdering er der lagt vægt på, at en række af de fødesystemer, der leverer data til SDY, kasseres under den forudsætning, at data bevares i SDY. En kassation af SDY vil dermed resultere i, at en række af fødesystemerne skulle bevares, hvilket vil medføre en merudgift, der er væsentligt større end ved arkivering af SDY. Desuden vurderer Rigsarkivet, at SDY indeholder registerdata, der giver et overblik over såvel borgerens sager i kommunen som borgerens møde med den kommunale forvaltning i en velfærdsstat, hvor kommunerne er den centrale aktør. Selvom det ikke er alle kommuner, der har leveret fulde datasæt til systemet, er der en obligatorisk grundpakke af systemer, hvis data forventeligt vil være at finde i systemet fra alle landets 98 kommuner, og som dermed udgør et landsdækkende datasæt. Dette datasæt vil ligge i forlængelse af bevarede datasæt tilbage til 1979.

KL har i forbindelse med revurderingen af SDY sendt flere oplysninger om systemets brug, end det var muligt i forbindelse med den oprindelige vurdering i 2018. Det er Rigsarkivets vurdering, at de nye oplysninger ikke giver anledning til at ændre på den nuværende bevaringsforpligtelse for

data i grundpakken i SDY. Tværtimod har implementeringen af systemet vist, at brugen af systemet er som forudset i 2018 og i høj grad understøtter vurderingen af data som bevaringsværdige.

Sidenummer:
3/8

Datakvalitet i datagrundlaget og afleveringsfrekvens

KL's henvendelse til Rigsarkivet rejser spørgsmålet om dels den arkivmæssige datakvalitet stillet over for ressourceforbruget ved en arkivering, dels det rimelige i at nogle oplysninger skal arkiveres dobbelt.

Datakvaliteten i systemet afspejler, at SDY er bygget som et aktuelt indeks. Med de nye oplysninger, der er modtaget i forbindelse med revurderingen, er der tilvejebragt en bedre oversigt over, hvordan der kasseres løbende i SDY, og over hvilken historik, der er i systemets logtabeller. Rigsarkivet har tidligere fremhævet over for KL og KOMBIT det u hensigtsmæssige i de manglende historiklogs, idet det kan svække dokumentationen af de afleverede data. For at imødekomme risikoen for datatab foreslår Rigsarkivet derfor, at arkivering sker hyppigere og i form af årgangsafleveringer.

Mulige afleveringsmodeller og reduktion af omkostninger

Idet alle data ligger i den samme database, og da data er mulig at tilgå tværkommunalt i drift, vil det være muligt at aflevere én samlet arkiveringsversion med alle data fra alle landets 98 kommuner til Rigsarkivet i stedet for en arkiveringsversion for hver kommune. Herved vil omkostningerne til arkivering blive væsentligt reduceret.

Denne løsning kræver imidlertid, at de af landets kommuner, som har §7-arkiver, accepterer, at deres data afleveres til Rigsarkivet.

Rigsarkivet vil derfor foreslå, at KL undersøger priserne for følgende tre afleveringsmodeller:

- 1) En samlet pris for én arkiveringsversion, som afleveres til Rigsarkivet.
- 2) En pris pr. kommune, som ønsker at aflevere en arkiveringsversion til eget §7 arkiv.
- 3) En pris for en samlet arkiveringsversion, som består af de 44 kommuner, der afleverer data til Rigsarkivet samt merpris pr. yderlige kommune, der ønsker at tilslutte sig.

På baggrund af prismodellerne vil Rigsarkivet kontakte landets kommuner cc stadsarkiverne med henblik på valg af afleveringsmodel og opstart af aflevering.

Med venlig hilsen

Morten Ellegaard
Rigsarkivar

Bilag 1

Sidenummer:
5/8

Rigsarkivets genvurdering af Sags-, Dokument- og Ydelsesindekser (SDY)

Rigsarkivet har foretaget en fornyet bevarings- og kassationsvurdering af dataindholdet i SDY ud fra Rigsarkivets tre bevaringskriterier:

- genanvendelighed,
- repræsentativitet og
- redundans,

som også ligger til grund for udarbejdelse af bevaringslisten i den nuværende kommunebekendtgørelse, BEK 183/2018.

Genanvendelighed

SDY indeholder et overblik over sager og dokumenter på tværs af it-løsninger og fagområder i det kommunale systemlandskab. Der skabes ikke data i systemet, men SDY består af en container, der samler metadata om sager fra de tilknyttede kommunale systemer. SDY er på den måde et register over kommunernes sager med den enkelte borger og har i den egenskab stor historisk værdi, da data giver et overblik over borgerens sager i kommunen, uanset om disse sager skulle være bevaret eller ej.

Kommunerne er en central aktør i den danske velfærdsstat, hvorfor hovedparten af den borgerrettede kontakt sker i mødet mellem de kommunale forvaltninger og den enkelte borger. Data i systemet belyser derfor mødet mellem borgeren og forvaltningen, dvs. hvilke borgere der kommer i kontakt med systemet, i hvilke tilfælde de gør det, og hvorfor de har brug for velfærdsstaten. Samtidig dokumenterer data selve den kommunale forvaltningspraksis, og de kan blandt andet anvendes til undersøgelser af sagsmængder, hyppighed og typer af sager over tid, både lokalt, regionalt og landsdækkende. Selvom Rigsarkivet, via Danmarks Statistik, får afleveret registre over sociale ydelser, kan man via SDY få et samlet overblik over sagstyper, hyppighed og udsving i tildeling af ydelser (f.eks. i forbindelse med politiske reformer) og den sociale profil af kommunens indbyggere.

Endelig har bevaringen af SDY et mere borgerrettet perspektiv. Det sammenstillede register over borgerens sager gør det nemlig muligt at få et overblik over den enkelte borgers sagsportefølje på tværs af de tilknyttede systemer og enkelte forvaltningsgrene, hvilket også er den

brug, der er af data i forvaltningen i drift via glaspladeudstilling i Borgeroverblikket SAPA. Dette vil være brugbart, ikke kun i forhold til egenaces-adgang (dokumentation af rettigheder), men også i forhold til forskning i livsbaner (life course studies), hvilken type borgere har hvilken type sager mv.

Sidenummer:
6/8

Repræsentativitet

SDY benyttes i alle 98 kommuner, og systemet dækker derved alle borgersager i kommunerne siden ibrugtagningen. Systemet afløser lignende registre, som for visse kommuners vedkommende er bevaret siden 1979:

- KMD Sags- og Advissystem (S&A) blev taget i brug i en række kommuner i 1979 og siden udrullet til hovedparten af kommunerne som en fælleskommunal løsning til styring af forvaltningens sociale sager.
- Systemet blev udfaset i 2013 og erstattet med KMD Sag (taget i brug 2008, udfaset frem til 2023), der havde de samme funktionaliteter, og fungerede tilmed i mange kommuner som ESDH-system, idet man kunne tilkøbe modulet KMD Sag EDH.

Data i SDY vil derfor tilføje til et unikt, og for mange kommuners vedkommende, ubrudt register over borgerens sager i kommunen siden 1979.

SDY indeholder metadata om sager, både i systemer, der bevares, og systemer, der kasseres, hvorfor man, uanset om fødesystemet er bevaret eller ej, får oplysninger om, hvorvidt der er eller har været en sag, og hvad og hvem den har omhandlet. På den måde kan man få oplysninger bevaret via SDY uden også at skulle bevare de systemer, der er sat til kassation, hvilket er med til at minimere kommunernes udgifter til arkivering. Bevaring af SDY er således en omkostningsreducerende foranstaltning.

Der kan være rækker, der er fjernet fra fødesystemet, da de oprindelige data var fejlbehæftede og derfor slettet, men desuagtet er der en stor repræsentativitet i forhold til de systemer, der er tilsluttet, fordi alle kommuner skal tilslutte sig grundpakken. Der kan være usikkerhed om repræsentativiteten i de typer af systemer, det er frivilligt at tilknytte, da disse og deres data kan fjernes igen. Man kan derfor ikke være sikker på, at overblikket over disse datatyper er retvisende.

Redundans

Sidenummer:
7/8

Indtil udfasningen af KMD Sag, der skete løbende mellem 2018 og 2023, skete der synkronisering af data mellem de to systemer. En mindre mængde data er derfor for nogle kommuners vedkommende redundant i forhold til KMD Sag, indtil systemet var helt udfaset.

Da SDY er en datacontainer for metadata fra andre systemer, er alle oplysninger per definition redundante i forhold til fødesystemerne. Der skabes ikke unikke data i SDY, men data giver et samlet overblik over alle kommunens sager med borgeren, såfremt fagsystemet, som borgerens sag er behandlet i, føder data ind i SDY. Hvis fødesystemernes data blev bevaret i sit hele, ville det ikke være nødvendigt at bevare SDY, men da ikke alle fødesystemer bevares, og da der sker kassation af data, er det ikke muligt at sammenstille data igen ud fra bevarede data.

Da det er muligt for kommunen at tilvælge systemer, vil der ikke være det samme data fra alle kommuner, men fælles for dem alle er, at der vil være en konstant grundpakke, som ikke ændres.

Nogle af fødesystemerne bevares separat, og data fra disse vil derfor være redundante, mens andre ikke bevares. Ud af de fem systemer i den obligatoriske grundpakke er det kun DUBU, der bevares, men en række af de oplyste, tilknyttede frivillige systemer bevares også, f.eks. kommunernes forskellige ESDH-systemer, Institutionssystemer og omsorgssystemer.

Bevaringen af SDY og dets forgængere har påvirket bevaringsvurderingen af nogle af de fødesystemer, der leverer data til systemet. Man har, af ressourcemæssige hensyn, valgt at kassere systemer, fordi metadata om systemets sager blev bevaret gennem SDY eller KMD Sag, f.eks. KMD Social Pension, KMD Bistand eller KMD Børnetilskud. Bevares SDY ikke, vil det blive nødvendigt med en revurdering af de fødesystemer, der tidligere er blevet kasseret, hvilket vil være med til at forøge kommunernes udgifter til arkivering.

Konkluderende genvurdering

Formålet med bevaring af SDY har hele tiden været dels at bevare oplysninger om det danske samfund for både forskning og borgeren, dels at sikre arkivering på en samfundsøkonomisk forsvarlig måde.

SDY giver et overblik over sagerne, som kan fungere som statistisk grundlag for forskning eller være en pegepind til, hvilket system og hvilken kommune sagen befinder sig, især i forhold til borgere, der har flyttet meget, og som derfor har sager i flere kommuner. Hvis fødesystemet ikke er bevaret i sig selv, kan man se, at der har været en sag, og hvad den har omhandlet.

Sidenummer:
8/8

Det er vurderingen, at der ikke er noget i de nye oplysninger, som KL og KOMBIT har sendt, som giver anledning til at ændre på formålet med bevaringen eller den grundlæggende indstilling om bevaring for så vidt angår grundpakken, som består af en fast mængde data, hvis oplysninger ikke slettes løbende. Tværtimod har implementeringen af systemet vist, at brugen af systemet er som forudset, og de nye oplysninger om tilknyttede systemer understreger i høj grad vurderingen af data som bevaringsværdige

Til gengæld vil en bevaring af de tilvalgte systemer, som er forskellige fra kommune til kommune, give et uensartet billede af data og kræve en uforholdsmæssig stor dokumentationsopgave.

Dermed vurderes det, at en aflevering alene skal inkludere de systemer, der er i grundpakken, mens de tilvalgte systemer udelades.

